

Zuckerman-Kulp Family Seder 5784:

Dedicated to the memories of Yosef Guedalia z"l and Alon Shamriz z"l
and to the safe return of Hersh Goldberg-Polin, Ziv and Gali Berman, and all the hostages

“They who sow in
tears shall reap with
songs of joy.” –
Psalms 126:5-6

אחרון לשעבוד

Last to be enslaved

Maoz Hayyim, 1949

קִדְשׁ וְ Kadesh

On Friday night, begin with the following paragraph:

וְיִהי עֶרֶב וְיִהי בֶקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי. וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם. וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֶאכֶתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל מְלֶאכֶתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּו שְׁבֹת מְכַל מְלֶאכֶתוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

During the week begin here.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרִי הַגֶּפֶן.
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוּ מִכָּל עַם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַתִּתֵּן לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (שְׁבֹתוֹת לְמִנוּחָה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה, חַגִּים וְזְמַנִּים לְשִׂשׁוֹן, אֶת יוֹם הַשְּׁבֹת הַזֶּה וְאֶת יוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, זְמַן חֲרוּתָנוּ (בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ, זְכוֹר לִיצִיאַת מִצְרָיִם. כִּי בְנוּ בְּחִרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים, (וְשֹׁבֹת) וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ (בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן), בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן הַנִּחְלָתָנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִקְדֵּשׁ (הַשְּׁבֹת וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים.

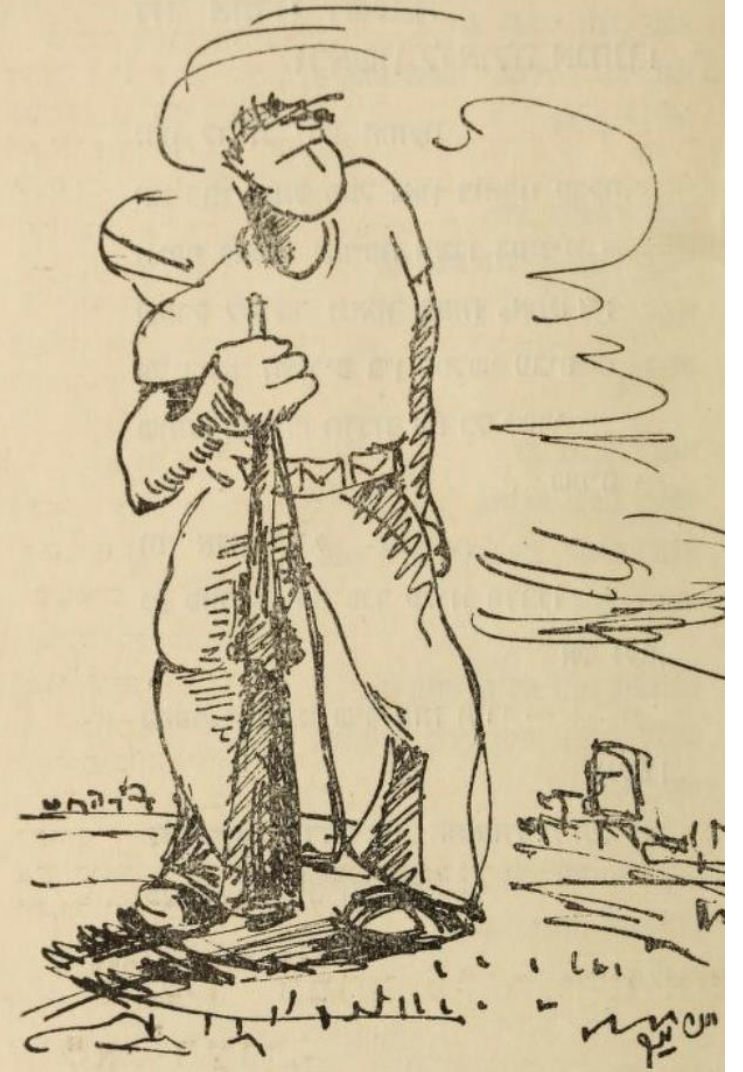
On Saturday night add the blessings in parentheses:

[בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְּבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל, בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשִּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קֹדֶשׁ שְׁבֹת לְקֹדֶשׁ יוֹם טוֹב הַבְּדִלָתָּ, וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשִׁשִּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קֹדֶשׁ. הַבְּדִלָתָּ וְקֹדֶשׁ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקֹדֶשׁ. בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ.]

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁחֲחִינּוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזְמַן הַזֶּה.

Recline to the left and drink most of the first cup.

ראשון לגאולה

First to be redeemed

הָאָ לַחֲמַא עֲנִיָא דִּי אֲבָרִים.
 כָּל דְּכַפִּיּוּן יִיתִי וְיִכְלֵן.
 כָּל דְּצָרִיד יִיתִי וְיִפְסַח.
 הֲסֵתָא עֲבָדִי,
 לְשָׁנָה הַבָּאָה - בְּנֵי-חֹרֵיין.
 (סִירָה)

"הא לחמא עניא" - השיירות לירושלים

הָא

לַחֲמַא עֲנִיָא דִּי אֲבָרִים אֲבָהָתָא לְאַרְעָא דְּמִצְרַיִם.
 כָּל דְּכַפִּיּוּן יִיתִי וְיִכְלֵן.
 כָּל דְּצָרִיד יִיתִי וְיִפְסַח.
 הֲסֵתָא עֲבָדִי,
 לְשָׁנָה הַבָּאָה - בְּנֵי-חֹרֵיין.

(סִירָה)

Givat Brenner, 1944

הָא לַחֲמַא עֲנִיָא דִּי אֲבָרִים אֲבָהָתָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם.
 כָּל דְּכַפִּיּוּן יִיתִי וְיִכְלֵן, כָּל דְּצָרִיד יִיתִי וְיִפְסַח.
 הֲסֵתָא הָכָא, לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל.
 הֲסֵתָא עֲבָדִי, לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חֹרֵיין.

מה נשתנה הלילה הזה מפל הלילות! שבכל הלילות
אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה - כולו מצה? ץ
שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, הלילה הזה -
מרור? ץ שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם
אחת, הלילה הזה - שתי פעמים? ץ שבכל הלילות אנו
אוכלין בין יושבין ובין מסבין, הלילה הזה - כלנו מסבין.

Kibbutz Gevaram, 1950

How is this night different? Yes, everything has changed, this question is already different in your mouth, my child. It is no longer the sadness of memories and lamentations, for your father will answer with joy.

For there is a new answer to your question, for the land has opened its gates, so that the last of those redeemed can reach the shores of redemption, from the elderly to the children.

For this night is different from all other nights, for this is the night of nights for our people, for tonight we will celebrate not ancient freedom, for new freedom has flowered from our blood.

נשתנה לילה זה מלילות?
אנו אוכלין מצה ומצה, הלילה הזה - כולו מצה?
שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, הלילה הזה -
מרור? שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם
אחת, הלילה הזה - שתי פעמים? שבכל הלילות אנו
אוכלין בין יושבין ובין מסבין, הלילה הזה - כלנו מסבין.

ועונים האבות, ועונים הסבות,
יקאב תרישי בקמט את המצח.
כי פל מה שבשיב ונגיד בתשובות
ושאלה זו שאל תשאל עדי בצח.

נשתנה זה? הן הכל נשתנה,
בבר אחרת בני השאלה שבשיב.
לא עוד פתובת זכרונות וקנה,
בשקחה, בשקחה גענה אכינה.

כי תשובה תדשה לאותה שאלה,
פי הארץ פתחה שעריה לסער,
לסער גיעה אל חוף גאולה
אחרובי גאולים, סוקן ועד בער.

על כן לילה זה מלילות נשתנה
כי הוא ליל הלילות לעמנו,
כי הפעם נחוג לא חרות נושנה
כי חרות תדשה שצמחה מדמנו.

בָּדִים הָיִינוּ לְצָרָה

במצרים ויציאנו ד' משם ביד
 חזקה ובארוע נטויה. ואלו לא
 הוציא את אבותינו ממצרים
 הרי אנו וכנינו וכני בנינו
 משועבדים היינו לצרעה במצרים
 ואגילונלנו חכמים. נלנו
 עבונים, נלנו זקנים, נלנו יודעים את
 התורה, מצוה עלינו לסגר ביציאת
 מצרים. וכל המרבה לְסַפֵּר
 ביציאת מצרים הרי זה משוכח.
עבדים היינו... שבעים
 דורות גלות, טבח ומצוקות
 שאול. בכל דור ודור עמדו
 עלינו ללחותנו ובדורנו עוד
 רמעט ואבדנו. ועל שארית
 הפליטה אשר פרצה לגאולה
 קמו כל מלכי ערב לאבד גיר
 ישראל בארץ ולמחוק את
 שמו מתחת שמי ידה.

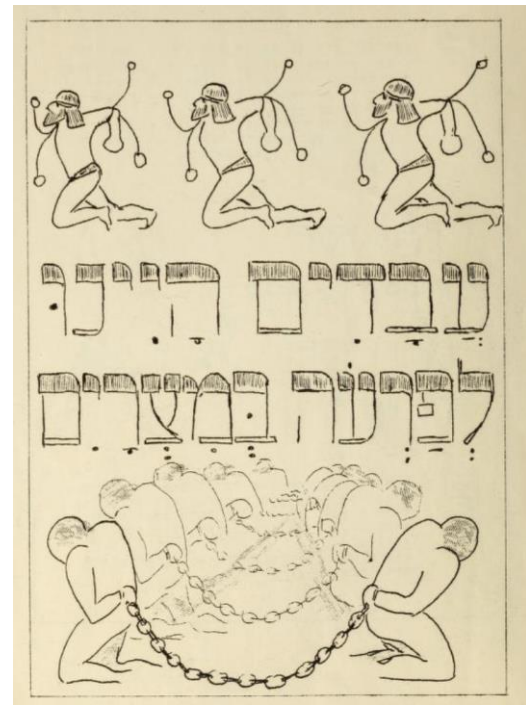

עבדים היינו לפרעה במצרים, ויציאנו יי אלהינו משם ביד
 חזקה ובארוע נטויה. ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את
 אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו
 לפרעה במצרים. ואפלו כלנו חכמים, כלנו נבונים, כלנו
 זקנים, כלנו יודעים את התורה, מצוה עלינו לספר ביציאת
 מצרים. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משכח.

Haggadat Kibbutz Geva (date unknown)

Top text is the traditional text.

Underneath, it reads:
 We were slaves. For seventy generations, exile, slaughter, despair, hell. In each and every generation they stood up to destroy us, and in our generation we were almost completely lost. And against survivors (שארית) who burst forth to redemption, all the kingdoms of Arabia stood up to destroy Israel in its land and to erase its name from under the heavens.

אף אתה אמור לו:

כל הקהל לכו ונבנה חנמה ירושלים
ולא נהיה עוד חרפה
והיה הלילה למשמרת
והיום למלאכה

מחולל מה הוא אומר?

הוי דורש בשלומה של מלכות
אל חשמעו אל קוסמיכם ואל חלוטוחיכם
הביאו את צואריכם בעול המלך
כי בשלומו יהיה לכם שלום

אף אתה אמור לו:

כתוב כחורת משה: אם אמור יאמר העבד "אהבתי את
אדוני ואח אשתי ואח בני, לא אצא חפשי" - והגישו
אדוניו אל הדלת או אל המוזה ורצע את אזנו בסרצע
ועבדו לעולם.

וכאן חוזרים לספר ביציאת מצרים

The one who believes what does he say? Unless the LORD builds the house, its builders labor in vain on it; unless the LORD watches over the city, the watchman keeps vigil in vain (Psalms 127:1)

You shall say to him: If I am not for myself, who is for me? And if not now, when?

The citizen of the world, what does he say? Is there not one father to us all, did not one God create us. Let us all join together. Until when must this people dwell alone?

You shall say to him: And even so, despite everything, Eretz Yisrael. As long as Shema Yisrael is heard in the world, as long as the Jewish heart beats, Eretz Yisrael.

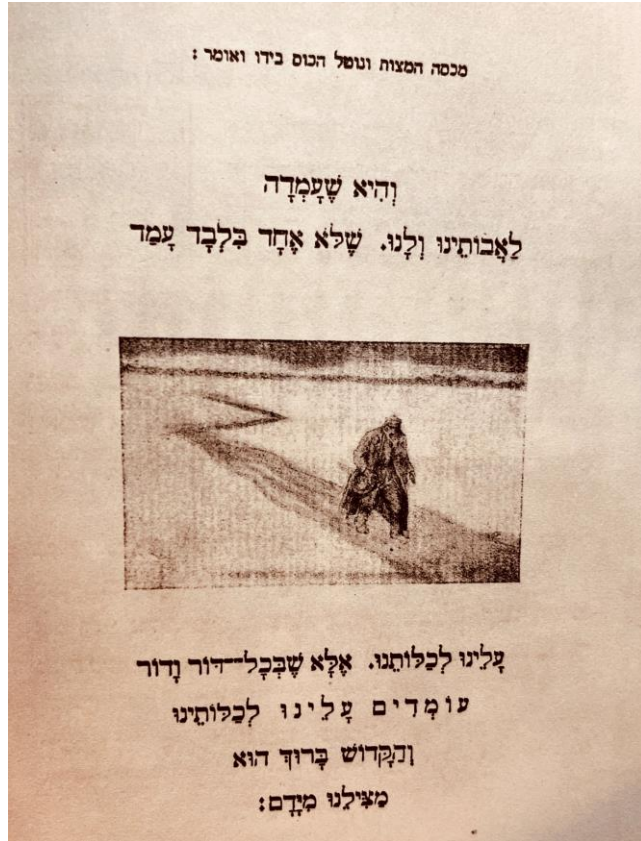
The one of little faith what does he say? What are these miserable Jews doing? Will they revive stones from heaps of dust? Even that which they are building, if a fox (allusion to Rommel) he will break through their walls.

You shall say to him: Come let us rebuild the wall of Jerusalem, and suffer no more disgrace (Nehemiah 2:17). And the night will be for a watch and the day for work.

The assimilated one, what does he say? Seek the welfare of the government. Do not listen to your wizards and your dreams. Put your necks into the service of the king, for in his welfare is yours.

You shall say to him: If it is written in Moses's Torah: If the slave shall say, "I love my master and my wife and children, I do not want to leave." And his master shall bring him to the door or the lintel and pierce his ear with an awl and he shall serve him forever.

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ. שְׁלֹא אֶחָד בְּלִבָּד
 עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, אֲלֵא שְׁבָכַל דוֹר וְדוֹר עוֹמְדִים
 עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם.

**Budko Haggadah, 1921
 Vienna, Austria and Berlin**

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הוּא. שְׁהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא חָשַׁב אֶת הַקֶּץ, לַעֲשׂוֹת כְּמָה שְׁאָמַר לְאַבְרָהָם
 אָבִינוּ בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים, שְׁנֵאמַר (בראשית טו:יג-
 יד): וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם, יָדַע תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ
 לֹא לָהֶם, וַעֲבָדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה. וְגַם אֶת
 הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אָנֹכִי וְאַחֲרָי כֵּן יֵצְאוּ בְּרֶכֶשׁ גָּדוֹל.

**Bengazi, Libya, 1944, Haggadah of Unit 405,
 water providers, British Army, Hebrew Unit**

- זו סיסמת הנוער היהודי בגולה כיום הזרה
להתנגד בכח מול פעולות הגידוש והזוהר.
המות הוא בין נה ונה צפוי לנו- נמות בנבון

ורשה, בשעת פעולות

חמש של המשטרה הגרמנית עמדו היהודים
על נפשם. שבעים גרמנים נהרגו
ביריות המגינים. מיד פשטו הפורעים על
הגיטו ותפסו שלשת אלפים יהודים והוציאו

בכוון בלתי ידוע

וכאשר יענו אותו כן יבה וכן יפרוש

יט

ויענונו - כמה שנאמר (שמות א:יא): וישימו עליו שרי
מסים למען ענתו בסבלתם. ויבן ערי מסכנות לפרעה.
את פתם ואת רעמסס.

Haganah

This is the motto of the Jewish youth in the Diaspora today.
To oppose with force the expulsions and acts of horror.
“Death is in any case awaiting us—we shall die with honor.”

In the Warsaw Ghetto, through the violence of the German police, the Jews stood up to defend themselves. Seventy Germans were killed from the bullets of the defenders. The rioters immediately entered the Ghetto and seized 3000 Jews and sent them to a direction unknown.

“And as they afflicted them, so too they grew in number and so too they spread” (Exodus 1:12)

Haggadah from immigrant camps in Kibbutz Yagur, 1943

Let them enter

the land, those lost in the middle of the sea and struggling with the waves of despair and the fear. Do not abandon to the dangers of the sea, all of those whom no beach in the world will receive unless it is the beach of their country.

If these ships are now lost in the middle of the sea and on them Jewish refugees, may they enter the land, the land of their national home and be with us.

Let happen to them what happened to us, and let them be with us, protected with us, and let them protect with us, for this is their place....

The refugee is coming

The herald is coming. He is coming and his clothes are not torn, and his head is not sewn with ash.

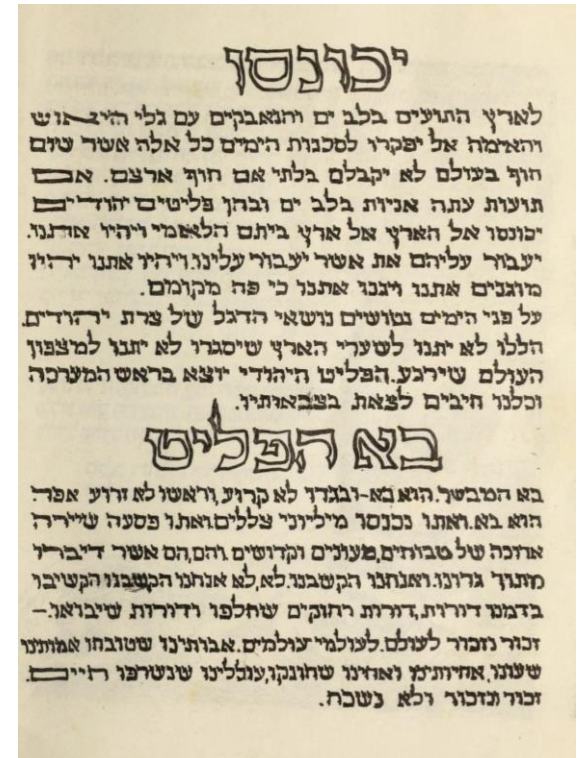
He is coming and with him millions of shadows entered and with him a caravan passed of those massacred, tortured and martyred, and they are the ones who spoke from his throat and we listened.

No, it is not just us who listened. Through our blood generations listened, distant generations that have passed and generations to come -

Remember, we will remember forever and ever. Our ancestors who were slaughtered, our mothers who were tortured (alt. raped) our sisters and brothers who were strangled, our infants who were burned alive

Remember and we will remember and we will not forget.

בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חֵיב אָדָם לְרֹאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלוֹ הוּא יֵצֵא
מִמִּצְרַיִם, שְׁנֵאמַר (שמות יג:ח): וְהִגַּדְתָּ לְבְנֶךָ בַּיּוֹם הַהוּא
לֵאמֹר, בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם. לֹא אֶת
אֲבוֹתֵינוּ בְּלִבְד גָּאֵל הִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲלֵא אִף אוֹתָנוּ גָּאֵל
עִמָּהֶם, שְׁנֵאמַר (דברים ו:כג): וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם, לְמַעַן
הָבִיא אֶתָנוּ לְתֶת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ.

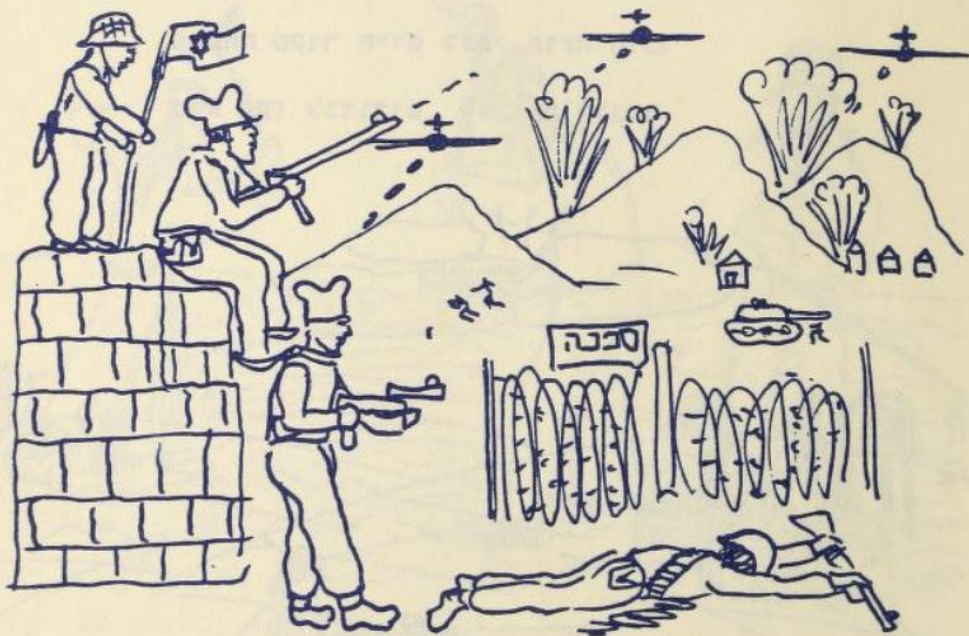

Givat Brenner, 1944

הנה בא יום חדש על ארצי יום שת קץ גלויות
ועדות, כי גולה בגולה תתבולל ועדה תסמסע ברעותה. כל
שבטי ישראל על דגלם

הוראינו בדורנו זה נפלאות כאשר לא ראו אבותינו ואבות
אבותינו מימי יציאת מצרים - - -

בעינינו ראינו את הנסים והפורקן כבימי החסמונאים, ולבגד
עינינו קם הפלא הגדול של קבוץ בדחינו מארבע כנפות הארץ,
כאשר לא היה גם בימי זרובבל ונחמיה. - - -

עם עתיק יומין, גולה ובווד, חידש כנשר בעוריו, קם לתחיה
בארצו והתחיל שוזר את חוט חייו העצמאיים אשר נותק לפני
אלפיים שנה.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר גאלנו וגאל את
אבותינו ממצרים, והגיענו ללילה הזה לאכל בו מצה ומרור.
כן יי אלהינו ואלהי אבותינו הגיענו למועדים ולרגלים
אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך
וששים בעבודתך. ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים
אשר יגיע דמם על קיר מזבחה לרצון, ונודה לך שיר חדש
על גאלתנו ועל פדות נפשנו. ברוך אתה יי גאל ישראל.

Behold a new day is coming upon our land. An end to exile and ethnicities, for one diaspora will assimilate with another, and one ethnicity will blend in with the other. Each tribe of Israel on their flag.

We have been shown in our generation wonders that are ancestors have not seen since the Exodus from Egypt.

With our own eyes we have seen the miracles and the salvation as in the days of the Hasmoneans, and in front of our very eyes the great wonder of the gathering of our exiles from the four corners of the earth, which did not happen even in the days of Zerubabel and Nehemiah.

An ancient nation, exiled and wandering, renewed itself like a phoenix, has risen up in our land and has begun to spin the thread of independent life that was cut off 2000 years ago.

שֶׁפֶד

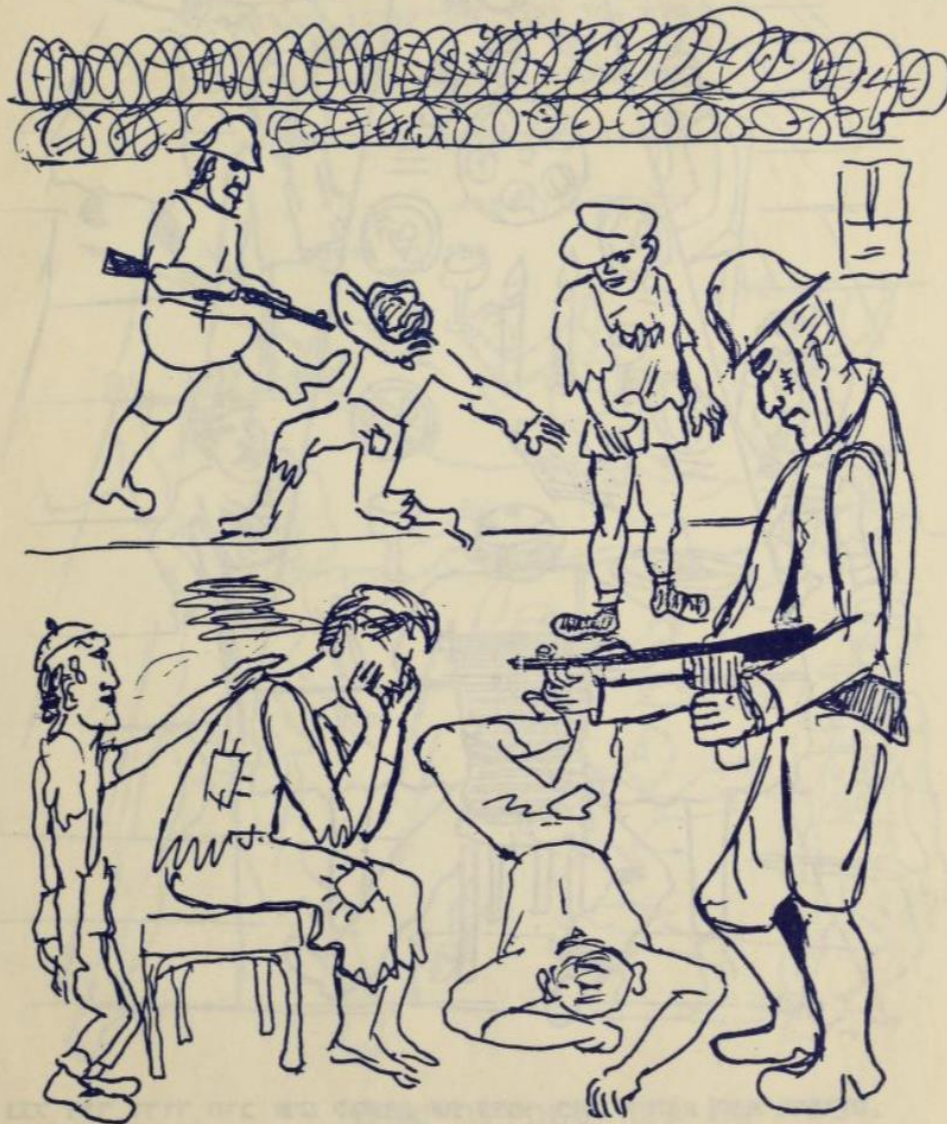
חַמַּתְךָ אֶל הַגּוֹיִם

אשר לא ידעוך ועל
ממלכות אשר בשמך לא
קראו: פי אכל את יעקב
ואת נוהי השמו.

שֶׁפֶד עֲלֵיהֶם

זעמך וחרון אפך
ישיגם תרדף באף
דתשמידם מתחת
שמי ??

על דעת עיבני שראו את השכול בדרתי בדר: לזכר את הכל,
לזכר - ודבר לא לשכח

Haggadat
Bet Sefer Tel
Nordoï, 1947

Hope for Restoration

Kibbutz Yizreel, 1949

A time is coming
—declares GOD —
When the plower shall meet the reaper,
And the treader of grapes
The one who holds the [bag of] seed;
When the mountains shall drip wine
And all the hills shall wave [with grain].
I will restore My people Israel.
They shall rebuild ruined cities and inhabit them;
They shall plant vineyards and drink their wine;
They shall till gardens and eat their fruits.
And I will plant them upon their soil,
Nevermore to be uprooted
From the soil I have given them
—said the ETERNAL your God.

Amos 9:13-15

